

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Erotemata Ecclesiastica

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Cap. XIX. De Superstitione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94604](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94604)

neque audire Sacrum summo mane, quando scit, non posse audire sequentibus horis. Tambur. dicto §. 8. num. 20. & Gobat. d. tract. §. num. 711. ubi DD. dissentientes refert.

38. *Quer.* Quis possit dispensare à recitatione officii? *Resp.* DD. docere, quòd Papa erga omnes, Episcopi erga suos Dicecesanos, & Prælati Regulares erga suos subditos dispensare possunt. Papa absque causa. Cæteri non sine justa causa: At Episcopi, & Prælati inferiores verè, & propriè dispensare non possunt, sed declarare, legitimam esse causam non recitandi. Vide Tambur. d. §. 8. num. 23. usque in finem. Et Gobat. eod. tract. §. num. 729. & 730.

39. *Quer.* An qui ob infirmitatem perpetuam non valet Divinum Officium recitare, teneatur dispensationem impetrare à Sede Apostolica, vel commutationem in alias preces? *Resp.* Negativè, quia Pyrrh. Corrad. lib. 4. cap. 2. à num. 57. & seqq. docet, pluries per Romanos Pontifices hujusmodi supplicationibus responsum fuisse, si non potest recitari Divinum officium, non est opus commutatione. Cæterum quia importunè solent insistere aliquando personæ scrupulosæ, praxis inolevit, dandi commutationem, ut loco Matutini, & Laudum recitetur Corona Deiparæ, pro horis septem Pater, & Ave, pro vespere duodecim Pater, & Ave; ac alios septem pro Completorio, ac sic ait dispensare Pœnitentiarum; sed Datariam commutare in officio Deiparæ; Sacram quoque Congregationem remittere commutationem arbitrio Ordinarii, vel Confessarii; ac etiam commutari per Breve sub annulo Piscatoris sub eadem formula, aliquibus paucis Orationibus mutatis.

40. *Quer.* Quam portionem fructuum amittant beneficiati, qui non recitant Divinum officium? *Resp.* Ex Bulla S. Pii Quinti, quæ incipit *Ex proximo &c.* omittentem recitare totum officium uno, vel pluribus diebus, amittere fructus correspondentes illi, vel illis diebus. Eum verò, qui omittit tantum Matutinum, amittere dimidiam partem fructuum illius diei; qui omittit cæteras omnes horas, aliam dimidiam, qui verò harum aliquam, sextam partem fructuum illius diei amittere. Pyrrh. Corrad. d. lib. 4. cap. 2. num. 65. ubi Bullam ponit per extensum. Novissimè Pignatellus tom. 9. consult. 69. ubi plenè examinat hoc Quæsitum.

41. *Quer.* Quid agendum cum beneficiato, qui pluries omisit recitare Divinum Officium, & non potest fructus restituere vel ob paupertatem, vel aliud grave incommodum? *Resp.* Praxin esse, ut recurrat ad Sacram Pœnitentiarum, quæ rescribit Confessario, ut eum absolvat, injuncta salutari Pœnitentia, & imposita aliqua elemosyna facienda pauperibus ad arbitrium Confessarii juxta vires pœnitentis. Pyrrh. Corrad. ubi supra num. 67. & 68. & Pignatell. d. Conf. 69.

42. *Quer.* An Papa teneatur sub mortali recitare quotidie Horas Canonicas? *Resp.* Negare Jo. Præpositum in p. 2. D. Thoma q. 95. disp. 4. dub. 1. num. 4. & idem sentire, si non sejunet, seposito tamen scandalo; at

Doct. Clericali Tom. II, Lib. VII,

omniò affirmare Malderum, in p. 2. q. 96. art. 5. §. ut vero, ita, ut omittendo recitationem Divini Officii absque causa peccet mortaliter. Diana Coordin. par. 1. tract. 3. ref. 48. in fine.

43. *Quer.* Quid sentiendum est de Cardinalibus, nullum beneficium Ecclesiasticum habentibus? an scilicet ob solam dignitatem Cardinalitiam teneantur ad horas Canonicas? *Resp.* Hanc quæstionem examinari à Diana Coord. p. 3. tract. 6. ref. 2. & pro utraque opinione Doctores, & rationes per eum adduci, & ipse adhæret opinioni affirmativæ, videlicet quòd teneantur, & quidem non à die recepti rubei galeri in Sacro Consistorio, quia illa est mera ceremonia; sed à die recepti biretti rubei, nam statim incipit esse Cardinalis, & fruitur illa sublimi dignitate, etiam accedendo ad conclave ad eligendum Summum Pontificem, ut vidi observatum in Eminentissimo Cardinali Delphino Patriarcha Aquilejensi, qui fuit creatus Cardinalis ab Alexandro VII. & cum Papa obiisset, antequam ei galerum rubeum impertitus esset, nihilominus dictus Cardinalis ivit ad Conclavem, & ad electionem Papæ Clementis Noni, à quo postea galerum rubeum solenniter recepit Anno 1667. Mense Junio, quo tempore ego præsens eram in Alma Urbe cum meo Emin. Card. Barbado.

44. *Quer.* An Clerici eo die, quo recipiunt ordines sive Sacros, sive Minores, teneantur sub mortali recitare Psalmos, quos ei Episcopus injungit? *Resp.* Eos, qui minores ordines recipiunt, non teneri sub mortali, sed ex sola honestate, DD. quos allegat, & sequitur Diana d. p. 3. tract. 6. resol. 3. in coord. & ref. 23. §. ult. ubi videtur tenere, quòd etiam, qui Sacros ordines accipiunt, non nisi sub veniali obligatos esse ad injunctam recitationem Nocturni, vel Litaniarum ea die; sed ego contrarium teneo.

45. *Quer.* An sint aliæ Propositiones damnatæ circa beneficiatos, qui non recitant Officium? *Resp.* Esse duas sequentes. Una: Restitutio à Pio V. imposita beneficiatis non recitantibus non debetur in conscientia ante Sententiam declaratoriam Judicis, eò quòd sit pœna. Altera: Restitutio fructuum ob omissionem horarum suppleri potest per quascunque elemosynas, quas antea Beneficiarius de fructibus sui beneficii fecerit. Ita Alex. VII. Prop. 20. & 33. Idcirco tales Propositiones, ac assertiones sunt odio habendæ tanquam scandalosæ, & damnatæ.

CAPUT XIX.

De Peccatis contra Primum Decalogi Præceptum, & primò de Superstitione.

Egimus de Adoratione, & Oratione, quæ spectant ad primum Præceptum Decalogi: Interrogemus nunc de peccatis contra ipsum primum Præceptum; & primò de Superstitione. Ideo

1. *Quer.* Quid sit Superstitio? *Resp.* Superstitio propriè sumpta, est offensa facta Deo

D 2

Dis

Deo per cultum falsum, seu indebitum. Tamburin. lib. 2. in Decal. cap. 6. §. 1. num. 1. & 2. Maffius in Theol. Moral. disp. 11. num. 25.

2. *Quer.* Quomodo intelligatur cultus falsus, & quomodo indebitus? *Resp.* Cultum falsum esse, colere Deum per caeremonias Judaicas, vel Mahumetanas, vel per Cantica turpia, & inhonesta. At addere in Missa, vel Officio aliquam orationem ab Ecclesia non appositam esse cultum indebitum. Tambur. d. §. 1. num. 2. & 3. Salelles de S. Inquisit. lib. 1. cap. 14. reg. 11.

3. *Quer.* Quale peccatum sit Superstitio? *Resp.* Eam, quae committitur cum falso cultu, esse peccatum mortale. Sed illam, quae ex cultu indebito patrat, esse veniale, nisi forte intermiscetur aliquod pactum cum Dæmone, vel aliqua gravis irreverentia, vel tacitus, sive expressus contemptus Rubricarum; nam in his tribus casibus etiam cultus indebitus est peccatum mortale. Tamburin. d. §. 1. num. 2. & de Sacrificio Missa lib. 2. cap. 5. §. 1.

4. *Quer.* Quale peccatum sit, exponere adorandas falsas Reliquias, vel fingere miracula non vera? *Resp.* Esse semper mortale peccatum ob gravem injuriam, quae inferitur Religioni; etiamsi ex bona intentione quis hæc faceret. Tamburin. d. lib. 2; in Decal. cap. 6. §. 1. num. 4.

5. *Quer.* An sit aliqua culpa jejuna die Dominico? *Resp.* Si fieret ad negandam Resurrectionem Domini, ut faciebant Manichæi, esset culpa mortalis; si ex aliqua vanitate, aut studio singularitatis, esset venialis; nulla verò esset culpa, si nullus horum defectuum interveniret. Tambur. d. §. 1. num. 5.

6. *Quer.* An sit superstitio, adhibere medicamenta sympathetica, illa scilicet, applicando vel gladio, vel panno intincto sanguine vulnerati, vel infirmi, eodem absente? *Resp.* De hac re disputare Dianam Coordin. tom. 5. tract. 10. resol. 109. ubi tam pro opinione affirmativa, quam negativa rationes, & Doctores allegat, & amplectitur ipse affirmativam, & tenet, rem esse superstitiosam, quia naturaliter non potest medicamentum illud operari in absentem, ideo ope Dæmonis præsumenda est illa operatio: & sic tenent Busenbaum, Bonacina, & alii ibidem relati; imò Diana addit, sic medentes esse denunciandos S. Inquisitionis Officio. Vide Delrium Disquisit. Magicarum, lib. 1. cap. 3. q. 4. ubi disputat hanc questionem. Et Emin. Card. de Lauræa in 3. Sent. tom. 4. disp. 20. de Miraculis, art. 19. num. 836. & seqq. ubi ponit duodecim genera superstitutionum.

7. *Quer.* An liceat sanare iſteritiam, vulgò *giallezza*, mingendo in herbam vocatam Macrobius? *Resp.* Dianam illicitum, & superstitiosum hoc putare d. tom. 5. tract. 10. res. 109. num. 16. & Tambur. in Decal. lib. 2. cap. 6. §. 1. num. 33.

8. *Quer.* An superstitiosa sit illa praxis, quae viget in Flandria, ut nati in die Parasceves suo contactu sanent febricitantes? vel septimus masculus natus ex legitimo Matri-

monio, nullo foemineo foetu intercedente? vel illa, quae viget in Gallia, ut Reges sanent strumulos per simplicem contactum? *Resp.* Non esse superstitiosam; quia illa Flandriae est in honorem diei sacri, & matrimonii; illa verò Galliae ex virtute Divina, & sic à Deo. Dian. d. tom. 5. tract. 10. resol. 109. num. 17.

9. *Quer.* An sit licitus quidam Ensalmus, qui circumfertur ad evitandam pestem, incipiens *Cruce Christi salva me &c.* quem formatum dicunt à quodam Archiepiscopo Græco, sanctæ vitæ, & traditum Cardinalibus interuentibus Concilio Tridentino Anno 1546, tempore pestis? *Resp.* Non esse licitum, sed superstitiosum censeri à Mouſa, & Marchino, quos citat, & sequitur Diana tom. 8. Coordin. tract. 2. resol. 7. addens, ita declarasse Sac. Congregationem die 18. Septembr. 1630. Et ideo non sunt adhibendi hujuscemodi Ensalmi, neque cum protestatione, si Dæmon non sublit. Lessius de Just. & Jur. lib. 2. cap. 44. dub. 6. num. 46.

10. *Quer.* An peccent mortaliter Aethiopes, & alii populi Christiani, qui seipſos circumcidunt ad imitandum Christum Dominum? *Resp.* Non peccare mortaliter, si eos ignorantia invincibilis detineat, prout detineri videntur, cum absint à veris Catholicis, & eos sic licere doceant illorum Presbyteri. Salelles d. reg. 11. num. 15.

CAPUT XX.

De Idololatria.

1. *Quer.* Quid sit Idololatria? *Resp.* Est actus adorationis, quo quis aliquid creatum colit loco Dei. Et dicitur Idololatria, id est, idololatria. Salelles de S. Officio in 1. d. lib. 1. cap. 14. reg. 112. num. 21. & 22. Maffius in Theol. Mor. d. disp. 11. num. 26.

2. *Quer.* Quotuplex sit Idololatria? *Resp.* Duplex; Una strictè, & propriè sumpta, quæ, ut dictum est, adorat creaturas, & Idola. Altera large sumpta, quæ metaphorice sic dicitur, quando quis sic adheret animo alicui vitio, vel peccato, ut quasi videatur adorare illud; & ita de Avaris dixit Apostolus Ephes. 5. quoddam Avaritia est idolorum servitus; & Philipp. 3. de Gulosis, quoddam eorum Deus Venter est. Salelles d. reg. 112. num. 21.

3. *Quer.* Quale peccatum sit Idololatria? *Resp.* Esse peccatum gravissimum, & læsæ Majestatis Divinæ, continens aliquando hæresin, aliquando odium Dei, & blasphemiam. S. Thom. 2. 2. qu. 94. art. 3. Salelles d. Reg. 112. num. 29. Maffius d. num. 26.

4. *Quer.* Quæ fuerunt causæ Idololatriæ introducendæ? *Resp.* Eas plures fuisse; videlicet *Curiositatem*, & sic Aegyptii ex aspectu siderum, ea adorare ceperunt ob pulchritudinem; *Affectum*, & sic Ninus Statuam erexit Belo Patri suo, Alexander Magnus deificavit Ephestionem amicum suum; *Adulationem*, & sic Populus Romanus deificabat Imperatores; *Gratitudinem*, & sic Dii sunt proclamati Triptolemus ob bladas, Bacchus ob Vinum, Pan ob lyram, Sterculius, quia docuit agros stercoreari; atque *Timorem*, & sic ne læderentur populi, Deos falsos colebant;